

Efektywność PSZOK-ów w gospodarce odpadami

Zgodnie z art. 3 ust. 2b ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminach, każda gmina samodzielną lub wspólnie z inną gminą tworzy stacjonarny Punkt Selektywnego Zbierania Odpadów Komunalnych (PSZOK). Jednak niewypełnienie tego obowiązku nie jest zagrożone karą.

Z tego też powodu – pomimo upływu pięciu lat od wejścia w życie nowelizacji Ustawy z 13 września 1996 o utrzymaniu czystości i porządku w gminach (DzU z 2018 r. poz. 1454) – w wielu gminach punkty takie nie powstały. Ponadto PSZOK-i organizowane wspólnie z inną gminą (w przypadkach innych niż związki międzygminne) często są w marginalny sposób wykorzystywane przez mieszkańców gminy niebędącej gospodarzem.

Powodów takiego stanu rzeczy można wymienić wiele. Nie zawsze informacja o istnieniu takiego miejsca trafia do osób zainteresowanych bądź dostęp do PSZOK-u ograniczony jest poprzez funkcjonowanie punktu tylko w okresie

cyzyjnego rozliczenia pomiędzy gminą a obsługującym PSZOK. Rozwiązania te służą także monitorowaniu limitów ilości oddawanych odpadów, jakie rada gminy/ miasta nakłada na właścicieli nieruchomości.

Ilościowa ocena stanu istniejącego

Regionalne programy operacyjne na lata 2014-2020 stanowią istotne wsparcie dla gmin chcących utworzyć PSZOK. Wsparcie w tym zakresie oferuje także NFOŚiGW. Dofinansowanie to większe możliwości, a większe możliwości to większa dostępność, która widoczna jest we wzrastającej masie odpadów zbieranych w PSZOK-u w kolejnych latach. W tabeli zaprezentowano dane

Przedstawione wartości wahają się od 1,6% w województwie łódzkim w 2015 r. do 4,92% w województwie zachodniopomorskim w 2017 r. Dominującym strumieniem odpadów w PSZOK-ach są odpady budowlane i rozbiórkowe. Ich udział w całkowitym strumieniu zebranych odpadów komunalnych stanowił w latach 2015-2017 około 10% w województwie małopolskim do 15% w opolskim. Szczegółowe udziały przedstawiono na rysunku 2¹.

Dominacja tego strumienia odpadów wynika m.in. z faktu, iż niewiele mieszkańcy zapewnia odbieranie ich bezpośrednio z nieruchomości. Poza komunalne odpady te pochodzą ze strumienia odpadów komunalnych, dla gmin istotnym jest również informacja o sposobie gospodarowania tej frakcji. Tylko bierna informacja umożliwia decyzję o podjęciu odpowiednich działań w stosunku do osób przekazujących odpady do PSZOK-u.

Drugim istotnym strumieniem odpadów trafiających do PSZOK-u są odpady zielone i inne ulegające biodegradacji pochodzące z ogrodów (20 02 01) i żywnościowe (20 01 08). Ich średni udział w całkowitej masie odpadów zebranych w PSZOK-u zawierał się w latach 2015-2017 od 11% w województwie łódzkim do 23% w małopolskim (rys. 3).

Znacząca ilość odpadów zielonych i innych ulegających biodegradacji wynika m.in. z faktu, iż wiele gmin w

Znacząca ilość odpadów zielonych i innych ulegających biodegradacji w PSZOK-u wynika m.in. z faktu, iż wiele gmin w latach 2015-2017 nie zapewniało odbioru takich odpadów z nieruchomości.

wiosenno-letnim czy też w jeden dzień w tygodniu w godzinach porannych. Nierzadko ograniczenia spowodowane są trudnościami w rzetelnym rozliczeniu gmin korzystających z PSZOK-u z zarządzającym. Coraz częściej spotykane jest rozwiązanie nadawania indywidualnego numeru identyfikacyjnego dla właścicieli nieruchomości celem pre-

dla województw: dolnośląskiego, małopolskiego, łódzkiego, opolskiego i zachodniopomorskiego¹.

Wzrost udziału zbieranych odpadów w PSZOK-u widoczny jest również w stosunku do łącznej masy odebranych i zebranych odpadów komunalnych, co przedstawia rys. 1 na przykładzie przytoczonych województw.

Masa odpadów zebranych w PSZOK-u w latach 2015-2017 [Mg]¹

Rok/województwo	Dolnośląskie	Małopolskie	Łódzkie	Opolskie	Zachodniopomorskie
2015	28 476	24 043	13 076	8 727	20 371
2016	39 966	29 482	22 429	12 459	27 742
2017	42 341	42 350	31 427	14 050	33 243